

Sygn. akt *I ACa 405/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSA Jerzy Geisler**

Sędziowie: **SSA Piotr Górecki /spr./**

SSO /del./ Maciej Agaciński

Protokolant: **st. sekr. sąd. Agnieszka Paulus**

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2019 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **L. S. i T. S.**

przeciwko **(...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością**

w P.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 31 stycznia 2018 r. sygn. akt XII C 1182/14

1. **oddala obie apelacje;**
2. **znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania odwoławczego.**

Maciej Agaciński Jerzy Geisler Piotr Górecki

Sygn. akt IACa 405/18

UZASADNIENIE

Powodowie L. S. i T. S. wnieśli przeciwko pozwanemu (...) Sp. z o.o. z w P. po ostatecznym rozszerzeniu powództwa o zasądzenie kwoty 110.500 tys. zł tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości oraz kwoty 36.418 tys. zł tytułem odszkodowania koniecznego do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego w budynku powodów wraz z odsetkami od dnia wniesienia powództwa

oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie solidarnie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem częściowym z dnia 23 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 110.500 zł tytułem odszkodowania za utratę wartości nieruchomości w związku z wprowadzeniem strefy ograniczonego użytkowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2014 r. do dnia zapłaty (sygn. akt XIIC 1182/14).

Na skutek apelacji pozwanego, Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 10 stycznia 2017 r. zmienił powyższy wyrok jedynie w zakresie odsetek za opóźnienie, a w pozostałym zakresie apelację oddalił (IACa 787/16).

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 31 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu:

- 1) zasądził od pozwanego na rzecz powodów 39.324,18 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 października 2017 r.,
- 2) oddalił powództwo w pozostałym zakresie,
- 3) orzekł o kosztach postępowania (sygn. akt XII C 1182/14).

Powyższy wyrok z 31 stycznia 2018 r. został wydany w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Lotnisko (...) powstało w 1913 r. jako pruskie lotnisko (...) w Ł. pod P.. W latach 1931 - 1938 nastąpiła rozbudowa cywilnej części lotniska, a port w (...) stał się drugim po W. - O. lotniskiem w kraju.

W 1987 r. powstało Przedsiębiorstwo (...)", które przejęło zarządzanie lotniskiem w Ł.. W 1993 r. przystąpiono do budowy nowego terminalu pasażerskiego, uruchomiono też pierwsze połączenie zagraniczne do D.. W 1996 r. rozpoczęto rozbudowę i modernizację terminalu (przeprojektowanie całego obiektu, zmiana funkcjonalności pomieszczeń, połączenie hal przylotów i odlotów) oraz podpisano porozumienia w sprawie utworzenia spółki (...). W dniu 11 lipca 1997 r. utworzono spółkę (...), której udziałowcami zostali Przedsiębiorstwo Państwowe (...), Miasto P. oraz Skarb Państwa. W 2000 r. rozpoczęto prace przy budowie terminalu pasażerskiego, przystąpiono do modernizacji i rozbudowy płyty postojowej samolotów, uruchomiono połączenia do B. i zawarto porozumienia o współpracy z F. A.. W 2001 r. oddano do użytku dwa nowoczesne terminale: pasażerski i cargo oraz nową płytę postojową. W 2002 r. uruchomiono połączenia do W. i F.. W 2003 r. uruchomiono kolejne nowe połączenia zagraniczne. Oddano do użytkowania zmodernizowany terminal GA. W latach 2005 - 2007 uruchomiono kolejne połączenia do L. L. (1), L. S., D., L., S., B.-G., B., D., (...), L. G., E., P.-B., R.-C. i K.. W 2008 r. przystąpiono do rozbudowy terminala pasażerskiego i dostosowano infrastrukturę do obsługi ruchu w strefie S..

W dniu 28 lutego 2011 r. Regionalny (...) w P. wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia „Rozbudowa i modernizacja (...)”. W kwietniu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę terminala pasażerskiego, a w czerwcu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę płaszczyzn lotniskowych. W lipcu 2012 r. rozpoczęto kontynuację rozbudowy terminala pasażerskiego.

Rozwój lotniska w kolejnych dziesięcioleciach skutkował wzrostem liczby pasażerów obsługiwanych przez port lotniczy. W 2000 r. skorzystało z niego 227.847 pasażerów, przy liczbie 13.225 operacji lotniczych. W 2008 r. natomiast z portu skorzystało już 1.274.679 pasażerów, a operacji lotniczych odnotowano w liczbie 23.609. W 2012 r. z portu skorzystało 1.595.221 pasażerów i odbyło się 25.261 operacji lotniczych.

Lotnisko cywilne (...) jest własnością pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P..

W dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik (...) podjął uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska (...) w P.. Uchwała utworzyła obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska (...) w P., którego zarządcą jest (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.. Przedmiotowa uchwała wyznaczyła zewnętrzną granicę obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie: (1) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia LAeqD = 55 dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (2) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy LAeqN = 45 dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych;

(3) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 50$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (4) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 40$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska. Na obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono dwie strefy: (1) zewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, a od wewnątrz linia będąca obwiednią izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 60$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych oraz izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (2) wewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy terenu lotniska.

W uchwale wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania w postaci: obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. W uchwale wskazano, że przez odpowiednią izolacyjność akustyczną przegród budowlanych należy rozumieć izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej z uwzględnieniem poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania, przeloty statków powietrznych, operacje naziemne i inne źródła hałasu związane z funkcjonowaniem lotniska, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu, a także wymaganej izolacyjności cieplnej. Wskazano również, że przez właściwy klimat akustyczny w budynkach rozumie się poziom dźwięku zgodny z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej.

Powyższa uchwała weszła w życie w dniu 28 lutego 2012 r.

Powodowie L. i T. S. są na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej współwłaścicielami nieruchomości położonej w P., przy ul. (...), stanowiącej działkę nr (...), zabudowanej jednorodzinny budynkiem mieszkalnym, dla której Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. prowadzi księgę wieczystą (...). Zgodnie z załącznikami (...) do uchwały Sejmiku (...) nr (...), nieruchomość powodów znajduje się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania lotniska (...) w P.. Na dzień wejścia w życie powołanej wyżej uchwały Sejmiku (...) przedmiotowa nieruchomość zabudowana była niepodpiwniczonym, dwukondygnacyjnym budynkiem mieszkalnym w zabudowie wolnostojącej, wykonanym w technologii murowanej.

Wartość nieruchomości powodów stanowiącej działkę nr (...) uległa zmniejszeniu na skutek ograniczeń w zakresie korzystania z nieruchomości wprowadzonych uchwałą Sejmiku (...) nr (...). Na poziom cen rynkowych wpływa m. in. tzw. świadomy nabywca. Uchwała Sejmiku (...) tworząca obszar ograniczonego użytkowania lotniska, stała się bodźcem, który wywarł i wywiera decydujący wpływ na zachowania uczestników rynku nieruchomości na obszarze ograniczonego użytkowania lotniska, uświadamiając im przyczynę jego utworzenia jaką jest ponadnormatywny hałas na tym terenie, co skutkuje spadkiem i niższymi cenami uzyskiwanymi za nieruchomości położone na obszarze oddziaływania lotniska cywilnego w stosunku do cen uzyskiwanych za podobne nieruchomości położone poza tym obszarem. Nabywcy bowiem, kosztem obniżenia ceny przez sprzedających, godzą się na niedogodności związane z dyskomfortem akustycznym jaki istnieje na nieruchomości oraz niekorzystnym wpływem hałasu na życie człowieka. Ograniczenia i niedogodności w wykorzystywaniu nieruchomości zgodnie z przeznaczeniem są związane między innymi z hałasem lotniczym, którego wartość przekracza granice hałasu wyrażonego wskaźnikiem równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 60$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych. Dodatkowym elementem obniżającym wartość nieruchomości jest stale rosnąca świadomość uczestników rynku o szkodliwości hałasu na zdrowie człowieka i utrudnieniach w sposobie korzystania z nieruchomości co skutkuje niższymi cenami ofertowymi i transakcyjnymi nieruchomości położonych w strefach oddziaływania lotniska.

W związku z powyższym wartość nieruchomości powodów stanowiąca działkę nr (...), według jej stanu na dzień wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania (tj. 28 lutego 2012 r.), a cen obecnych, spadła o 110.500 zł.

Na dzień wejścia w życie powołanej wyżej uchwały Sejmiku (...), nieruchomość powodów zabudowana była niepodpiwniczonym, dwukondygnacyjnym budynkiem mieszkalnym w zabudowie wolnostojącej, wykonanym w technologii murowanej. Budynek wybudowany został w 2005 r. w konstrukcji tradycyjnej. Ściany zewnętrzne wykonano z pustaków U-220 gr 25 cm, ocieplone styropianem gr 12 cm plus tynki zewnętrzne i wewnętrzne. Stropodach na konstrukcji drewnianej pokryty dachówką ceramiczną R., na systemie ołatowania, wypełnienie ocieplające wełną mineralną gr. 20 cm, od spodu folia i płyty G-K. S. drewniana (kolor mahoniowy) z szybami zespolonymi typowymi, parapety dębowe i malowane pod kolor mahoniowy. Okna posiadają skrzynki roletowe nadokienne. Powyższy stan budynku istniał w dniu 28 lutego 2012 r.

W chwili powstania obszaru ograniczonego użytkowania budynek mieszkalny wymagał nakładów rewitalizacyjnych w celu zapewnienia komfortu akustycznego szczegółowo opisanych w opinii biegłego J. W.. Wartość tych nakładów wynosi 39.324,18 zł. Przede wszystkim budynek wymaga wymiany okien oraz montażu nawiewników na ścianach zewnętrznych.

Apelacje od powyższego wyroku wywiodły obie strony. Pozwany zaskarżając wyrok sądu I instancji co do pkt 1, 3 i 4 podniósł następujące zarzuty odwoławcze:

1) naruszenie art. 129 ust. 2 ustawy Prawo (...) (dalej (...)) w zw. z art. 136 ust. 3 (...) poprzez ich zastosowanie i zasądzenie na ich podstawie odszkodowania z tytułu modernizacji akustycznej nieruchomości, w sytuacji gdy konieczność poniesienia tych nakładów nie jest związana z wprowadzeniem (...) ograniczonego (...),

2) naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. „poprzez oparcie ustaleń w przedmiocie ustalenia zakresu i rodzaju nakładów koniecznych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynku strony powodowej na opinii biegłego J. W., w sytuacji gdy ów biegły nie przeprowadził stosownych badań empirycznych w budynku powodów (...),

3) naruszenie art. 278 § 1 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. „poprzez oparcie ustaleń co do rodzaju nakładów koniecznych celem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynku powodów w oparciu o opinię biegłego z zakresu akustyki i budownictwa, która jest błędna, albowiem dokonano błędnej wykładni Polskich Norm w zakresie ochrony akustycznej budynków, dopuszczalnych poziomów hałasu w pomieszczeniach mieszkalnych i akustyki środowiska (tj. normy (...) i normy (...)) polegającą na nieuzasadnionym przyjęciu, iż:

- w odniesieniu do ustalenia miarodajnego poziomu hałasu lotniczego stosuje się przepisy normy (...), tj. wg biegłego klimat akustyczny w pomieszczeniach określa się dla najgorszej 0.5 godziny nocy, podczas gdy nie jest to poziom miarodajny w rozumieniu (...)

- możliwe jest wyznaczenie hałasu miarodajnego w oparciu o przyjęcie do analizy tylko jednej znaczącej operacji w odniesieniu do 0.5 godziny pory nocy, podczas gdy miarodajny poziom hałasu określony jest w (...) dla 8 godzin nocy,

4) naruszenie art. 286 k.p.c. „poprzez oddalenie wniosku dowodowego strony pozwanej i przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego, w sytuacji gdy sporządzona w sprawie opinia zawierała szereg wad (...),

5) naruszenie art. 481 § 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c. „poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że dłużnik dopuszcza się opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego nie spełniając go w dniu doręczenia opinii uzupełniającej biegłego na rozprawie w dniu 25 października 2017 r., w sytuacji gdy stwierdzenie istnienia obowiązku spełnienia przez niego tego świadczenia oraz ustalenie jego wysokości nastąpiło dopiero w wyniku przeprowadzonego postępowania sądowego i wydania wyroku przez Sąd I instancji.”

W konkluzji pozwany (...) wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, jak również zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

2) zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, ewentualnie

3) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponowne rozpoznania przez Sąd I instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowań apelacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powodowie z kolei zaskarżyli wyrok sądu I instancji w pkt 1 i 2 podnosząc następujące zarzuty:

1) naruszenie art. 481 § 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że pismo powodów - wezwanie do zapłaty dłużnika z dnia 27 stycznia 2014 r. nie było w istocie wezwaniem do zapłaty i nie może być ono uznane za wezwanie w rozumieniu art. 455 k.c. skutkujące powstaniem stanu wymagalności roszczenia odszkodowawczego, gdyż nie było ono uprawdopodobnione co do zasady jak i wysokości,

2) naruszenie art. 229 k.p.c. „poprzez niedostrzeżenia przyznania roszczenia dotyczącego rewitalizacji akustycznej, które wynikało choćby z propozycji procedury concyliacyjnej zaproponowanej każdemu mieszkańcowi (...) jeszcze przed złożeniem pozwu - załączony do pozwu w niniejszej sprawie, a pozyskany ze stron internetowych pozwanego”,

3) naruszenie art. 129 ustawy p.o.ś, z którego „jednoznacznie wynika, kiedy powstała szkoda, (...) poprzez błędną wykładnię polegającą na nieuwzględnieniu roszczenia odsetkowego co do zasady już od daty wejścia w życie (...)”

Mając na uwadze powyższe powodowie wnieśli o:

1) zmianę wyroku w zakresie punktu 1 i zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwotę 39.324,18 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

2) uchylenie punktu 2,

3) zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji powodów i zasądzenie od nich kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu zważył, co następuje.

Obie apelacje nie zasługiwały na uwzględnienie. Sąd I instancji w sposób prawidłowy i wyczerpujący rozważył wszystkie okoliczności sprawy i dowody ujawnione w toku postępowania, dokonując następnie na ich podstawie właściwych ustaleń faktycznych. Ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd I instancji nie wykazywała błędów logicznych i nie wykraczała poza ramy swobodnej oceny dowodów wynikającej z art. 233 k.p.c. W tej sytuacji Sąd odwoławczy podzielił ustalenia i rozważania prawne Sądu Okręgowego i na podstawie art. 382 k.p.c. przyjął je jako własne. Wypada zatem odnieść się do zarzutów odwoławczych poszczególnych apelacji, poczynając od zarzutów dotyczących naruszenia prawa procesowego.

Co apelacji pozwanej. Nie był trafny zarzut naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. „poprzez oparcie ustaleń w przedmiocie ustalenia zakresu i rodzaju nakładów koniecznych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynku strony powodowej na opinii biegłego J. W., w sytuacji gdy ów biegły nie

przeprowadził stosownych badań empirycznych w budynku powodów (...). Nie było żadnych zasadnych argumentów, aby kwestionować opinię biegłego sądowego J. W., który jest wieloletnim stałym biegłym sądowym z dziedziny budownictwa i akustyki budowlanej i od lat zna problematykę związaną z zagadnieniami dotyczącymi wpływu strefy ograniczonego użytkowania wokół lotniska Ł.. Wydając opinię na temat wartości nakładów na nieruchomość powodów w związku z hałasem, biegły nie musiał dokonywać własnych badań empirycznych o których mowa w zarzucie odwoławczym. Wprowadzone Uchwałą NR XVIII/302/12 Sejmiku (...) z dnia 30 stycznia 2012 roku obszary ograniczonego użytkowania podzielone są na dwie strefy (wewnętrzną i zewnętrzną). Strefy te – jak wyjaśnił biegły - charakteryzują się podwyższonym miarodajnym poziomem hałasu zewnętrznego. Stan ten wg. biegłego, zgodnie ze stosowaną normą odnośnie wymaganej izolacyjności przegród, wymusza podniesienie wskaźników oceny wypadkowej izolacyjności akustycznej właściwej przybliżonej. Dla miarodajnego poziomu dźwięku do 60 dB w dzień i do 50 dB w nocy na zewnątrz budynku, minimalne wymagania dla ścian z oknami w zakresie wskaźnika wypadkowej izolacyjności akustycznej wynoszą: dla pokoi (...) dB, dla kuchni 20 dB. Kwestie te wraz z odpowiednimi wyliczeniami izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych biegły przedstawił szczegółowo w swojej opinii z 16 października 2017 r. (opinia biegłego - k. 1087 -1102). Reasumując, skoro poziom hałasu w strefie wewnętrznej ograniczonego użytkowania dla lotniska (...) był znany, a nadto znany był przewidywany wzrost tego hałasu w związku z rozwojem lotniska, nie było potrzeby dokonywania dodatkowych badań „empirycznych” – jak sugerował skarżący.

Nie zasługiwał na uwzględnienia zarzut naruszenia art. 278 § 1 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. „poprzez oparcie ustaleń co do rodzaju nakładów koniecznych celem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynku powodów w oparciu o opinię biegłego z zakresu akustyki i budownictwa, która jest błędna, albowiem dokonano błędnej wykładni Polskich Norm w zakresie ochrony akustycznej budynków, dopuszczalnych poziomów hałasu w pomieszczeniach mieszkalnych i akustyki środowiska (tj. normy (...) i normy (...)).” Przede wszystkim trzeba zauważyć, że nie było żadnych uzasadnionych argumentów, aby biegłemu odmówić wiarygodności w związku z wykładnią Polskich Norm regulujących dopuszczalny hałas. W normie (...) miarodajny poziom hałasu określony został przez wartość maksymalnego poziomu dźwięku dla pory dnia i wynosił 70 dB. Dodać można, że w normie (...) miarodajny poziom hałasu dla stanu na 2034 r. będzie określony przez wartość poziomu maksymalnego dla pory nocy i wyniesie 88 dB. Jak wynika z opinii biegłego przyjął on dla pory nocnej równoważny czas poziomu dźwięku dla 8 godzin, tj. między godzinami 22 a 6 (k. 1066). Tymczasem w uzasadnieniu apelacji jej autor stwierdza: „Jest to niezrozumiałe zważywszy, że miarodajny poziom, hałasu określony jest w (...) dla 8 godzin nocy, zaś biegła przyjęła czas odniesienia T=30 minut” (k. 1167). Można zatem przyjąć, że ów fragment odwołania dotyczył w istocie innej sprawy. Nie ulega wątpliwości, że w związku z usytuowaniem budynku mieszkalnego powodów w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania lotniska Ławica w Poznaniu, na podstawie danych zawartych w Polskich Normach, w budynku powodów wymienić należy okna na okna o podwyższonej izolacyjności akustycznej oraz wykonać montaż nawiewników ściennych.

Nie mógł odnieść zamierzonego skutku prawnego zarzut naruszenia art. 286 k.p.c. „poprzez oddalenie wniosku dowodowego strony pozwanej i przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego, w sytuacji gdy sporządzona w sprawie opinia zawierała szereg wad (...)”. Przede wszystkim trzeba jednoznacznie stwierdzić, że opinia biegłego J. W. nie zawierała wad, a tym bardziej „szereg wad”. Samo natomiast niezadowolenie strony z treści tej opinii, nie uzasadniało przeprowadzenie dowodu na te same okoliczności z kolejnej opinii biegłego.

Co do zarzutów dotyczących naruszenia prawa materialnego. Chybiony okazał się zarzut apelacyjny co do naruszenia art. 481 § 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c. „poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że dłużnik dopuszcza się opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego nie spełniając go w dniu doręczenia opinii uzupełniającej biegłego na rozprawie w dniu 25 października 2017 r., w sytuacji gdy stwierdzenie istnienia obowiązku spełnienia przez niego tego świadczenia oraz ustalenie jego wysokości nastąpiło dopiero w wyniku przeprowadzonego postępowania sądowego i wydania wyroku przez Sąd I instancji.” Roszczenie o odszkodowanie jest roszczeniem bezterminowym, a zatem staje się ono wymagalne co do zasady po wezwaniu dłużnika do zapłaty (art. 455 k.c.). Wierzyciel może zatem żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Powodowie domagali się zapłaty

odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, jednak zdaniem Sądu Okręgowego roszczenie zostało co do wysokości ustalone dopiero w opinii biegłego sądowego J. W. z 16 października 2017 r., która została doręczona pozwanemu w dniu 25 października 2017 r. Zatem Sąd I instancji zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 39.324,18 zł od tego dnia, tj. od 25 października 2017 r. By mówić o skutecznym wezwaniu do zapłaty, musi być znana wysokość należnego odszkodowania, a z całą pewnością wysokość odszkodowania w zakresie nakładów akustycznych na nieruchomości powodów ustalona została w powyższej opinii biegłego. Pozwany był już wówczas zobowiązany do naprawienia szkody w tej wysokości, jednakże w dalszym ciągu wykazał bierność. Dodać można, że ciężar dowodu okoliczności, które wskazują na potrzebę odstąpienia od ogólnej reguły z art. 481 § 1 k.c. spoczywa na stronie zainteresowanej liczeniem odsetek od terminu późniejszego, niż data wezwania o zapłatę. Pozwany okoliczności tych jednak nie wykazał.

Nie był zasadny naruszenie art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska (dalej (...)) w zw. z art. 136 ust. 3 (...) poprzez ich zastosowanie i zasądzenie na ich podstawie odszkodowania z tytułu modernizacji akustycznej nieruchomości, w sytuacji gdy konieczność poniesienia tych nakładów nie jest związana z wprowadzeniem (...) ograniczonego (...),

Nie ulega wątpliwości, że prawo do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych na podstawie art. 129 ust. 2 p.o.ś. otworzyło powodom objęcie ich nieruchomości sobszwaram ograniczonego użytkowania wynikającą z uchwały Sejmiku (...) Ten akt prawa miejscowego wiąże się z rozwojem lotniska i z brakiem możliwości dochowania standardów środowiska, co wprost oddziałuje na sytuację powodów, jako współwłaścicieli nieruchomości. Z tego też względu nie jest słuszne stanowisko pozwanej, która kwestionuje związek przyczynowy między wprowadzeniem obszaru a szkodą powodów. Skoro uchwała sejmiku województwa prawnie usankcjonowała niekorzystną sytuację powodów, otwierając jednocześnie pozwanej drogę do legalnego, godzącego w ich prawa, rozwoju lotniska, to związek między wprowadzeniem obszaru, a szkodą jest oczywisty. Bez znaczenia dla prawidłowości powyższego rozumowania pozostawała okoliczność, że hałas lotniskowy nie pojawił się w następstwie ustanowienia obszaru, a lotnisko istniało i emitowało hałas przed wprowadzeniem (...). Jak wskazuje się w orzecznictwie właściciel nieruchomości może doznać szkody, o której stanowi art. 129 ust. 2 p.o.ś., jeżeli akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa dotychczasowe ograniczenia co do sposobu korzystania z nieruchomości lub przedłuża na kolejny okres ograniczenia wprowadzone wcześniej na czas oznaczony (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 27 czerwca 2012 r., IV CSK 28/12, nie publ. oraz z dnia 21 sierpnia 2013 r., II CSK 578/12, OSNC 2014, nr 4, poz. 47). Jest to stanowisko słuszne i adekwatne do realiów niniejszej sprawy, bowiem ustanowienie obszaru wokół pozwanego lotniska stygmatyzuje na rynku nieruchomości objęte strefą jako trwale dotknięte niedogodnościami związanymi z sąsiedztwem lotniska. W odbiorze potencjalnych nabywców, akt prawa miejscowego niweczy perspektywę zmniejszenia się oddziaływania czy nawet utrzymania się emisji na dotychczasowym poziomie. Nie jest przy tym najistotniejsze, w jakim stopniu w określonym momencie operator lotniska korzysta z przyznanych mu praw.

Co do apelacji powodów.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 229 k.p.c. „poprzez niedostrzeżenia przyznania roszczenia dotyczącego rewitalizacji akustycznej, które wynikało choćby z propozycji procedury koncyliacyjnej zaproponowanej każdemu mieszkańcowi (...) jeszcze przed złożeniem pozwu - załączony do pozwu w niniejszej sprawie, a pozyskany ze stron internetowych pozwanego”. Zarzut ten nie został zresztą bliżej omówiony w uzasadnieniu apelacji i nie sposób bliżej do niego się odnieść. Można się jedynie domyślać, że autor apelacji upatrywał zasadność zasądzenia odsetek ustawowych od dnia wniesienia pozwu od tego, że na swoich stronach internetowych pozwana składała ogólnie propozycje „koncyliacyjne”.

Nie był zasadny zarzut naruszenia art. 481 § 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że pismo powodów - wezwanie do zapłaty dłużnika z dnia 27 stycznia 2014 r. nie było w istocie wezwaniem do zapłaty i nie może być ono uznane za wezwanie w rozumieniu art. 455 k.c. skutkujące powstaniem stanu wymagalności roszczenia odszkodowawczego, gdyż nie było ono uprawdopodobnione co do zasady jak i wysokości. Przed procesowe wezwanie powodów z dnia 27 stycznia 2014 r. skierowane do pozwanej nie mogło być

traktowane jako wezwanie w rozumieniu art. 455 k.c. skutkujące powstaniem stanu wymagalności odszkodowania, bowiem ograniczało się ono do dowolnego stwierdzenia, że powodowie ponieśli szkodę. Twierdzenie to nie zostało w żaden sposób uprawdopodobnione. Dodać wypada, że samo wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania nie prowadzi do domniemania powstania szkody. Tak więc dopiero opinia biegłego J. W. pozwoliła na dokładne wyliczenia szkody. W orzecznictwie zwraca się uwagę także na to, że konstrukcja roszczenia odsetkowego za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego jest oparta na założeniu, że w chwili powstania obowiązku świadczenia dłużnik wiedział nie tylko o obowiązku świadczenia na rzecz wierzyciela, ale także znał wysokość świadczenia, które ma spełnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca

2010 r., III CSK 308/09, nie publ.). Stanowisko to przypomniał Sąd Najwyższy w przywołanym przez samych skarżących wyroku z dnia 8 listopada 2016 r. Sądu Najwyższego, III CSK 342/15. Skoro więc strona pozwana nie była skutecznie wzywana przez powodów do wypłaty odszkodowania, brak było podstaw do uwzględnienia odsetek ustawowych za okres od wytoczenia powództwa.

Ostatni z podniesionych zarzutów co do naruszenia art. 129 ustawy p.o.ś, z którego „jednoznacznie wynika, kiedy powstała szkoda, (...) poprzez błędną wykładnię polegającą na nieuwzględnieniu roszczenia odsetkowego co do zasady już od daty wejścia w życie (...) również nie był trafny. Wbrew twierdzeniom powodów nie można podzielić zapatrywanie, jakoby z powyższego przepisy wynikał obowiązek zasądzenia odsetek ustawowych od daty wcześniejszej, tj. „już od daty wejścia w życie (...).

Sąd pierwszej instancji o roszczeniu odsetkowym orzekł – o czym była już mowa wcześniej - w trybie 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. uznając, że data doręczenia pozwanej opinii biegłego wyliczającego kwoty rewitalizacji akustycznej winna być miarodajna dla ustalenia terminu od którego pozwana ma świadomość rzeczywistej wartości kierowanych przeciwko niej roszczeń. Na wcześniejszym etapie postępowania powodowie nie określili precyzyjnie wysokości żądania.

Innych zarzutów powodowie nie podnosili.

Mając zatem na uwadze powyższe rozważania, sąd odwoławczy oddalił obie apelacje jako bezzasadne (art. 385 k.p.c.). Konsekwencją tego było wzajemnie zniesienie kosztów postępowania apelacyjnego (art. 100 k.p.c.).

Maciej Agaciński Jerzy Geisler Piotr Górecki

--	--	--